

Ian
KROUSE
(b. 1956)

Nocturnes, Op. 60 (2010)

(original Armenian and transliterated texts,
with English translations by Vatsche Barsoumian)

[1] No. 1. Twilight*

Մթնշաղկեր

Վերջալ ոյ սի աղջիկն է իր կուսու թեան մէջ քրքու մ.
Ինչ ո՞ւ ւ միևնաչ անացի երագիս հետթափածագին.
Թմբիներու բոյ թին տակ, նու ռիներու ծաղիկին՝
Ա՛հ, ինչ ո՞ւ ւ ես մնացի գիրկն երագին այ ս սրտու մ:

Մութ լի՛իջնէ հոգւո՛ւ յ ս՛ ու թ վաղո՛ւ ւ ց զիշեր է արդէն.
Սպասու մի՛ ցայ գ՛ ու թ դեռ չ շողաց լ ո՛ւ յ սն երագին.
Հագիւ քիչ մը բոյ թ ծծած մոռացու մին ես վարդէն,
Նորէն քեզի՛ կը դառնամ, ա՛ կն արեւ իս ոսկեծին:

Լուսնի ապ ծառ տիւ ին տակ փսի համրեմ անդադար,
Բուստ գարկերն ոգեւ որ՝ առոյ գ սիրոյ երագին.
Ա՛հ, քիչ մը լ ո՛ւ յ ս, ժափ՝ տմը՝ որ կեանք ինծի փսի տար,
Եւ փարաւեր լ քու մն՝ որ կը ծանրանայ իմ ուսին:

Եկո՛ւ լ թ, արդէն կը մսի՛ ն հեք երագներն իմ որբու կ,
Ա՛ լ յ ոգևած եմ անցնել էն կածաններէ մենաւ որ,
Անծրել կ'իջնէ հոգւոյ ս մէջ, կը զգամ մահու ան սրսփու ք,
Ձեռքս է պարապմացեր դառարկին մէջ սգաւ որ:

Misak Metsarents – 1908

Mət'ənshaghner (Western Armenian)

Verchaluyisi aghchikn e ir gusutyan mech qərqum.
Inchu minak mənatsi yerazis het t'akhtakin?
T'əmpineru puyrin dag, nuñneru tzaghigin,
Ah! inchu yes mənatsi kirgn yerazin ays dərdum?

Mutə gichne hokvuys, ur vaghuts kisher e arten;
Əspasumi tsayk ur tef chushoghats luysn yerazin;
Haziv qich mə puyr tzətzatz moʔatsumin yes varten,
Noren qezi gə tañnam, agn arevis vosg-tzin.

Lusni baydzař divin dag bidi hamrem antatar,
Pusde zargern vokevor, ařuyk siro yerazin.
Ah, kich mə luys, zhəbid mə, vor gyanq indzi bidi dar,
Yev p'arader ləqumn, vor gə dzanrana im usin.

Yegur, arten gə məsin heq yeraznərn im vorpug,
Al hoknadz em antsnelen gadzannere menavor,
Antsrev gichne hokvuys mech, gə zkam mahvan sərsəpuk,
Tseřks e barab mənatsər tadargin mech səkavor.

*The twilight maiden is like saffron in her virginity,
Why am I left alone with my mournful dream
Beneath the flower's scent of lime and pomegranate trees?
Ah, why have I remained in the heart of this sad dream?*

*Darkness descends upon my soul, where night has long reigned
A waiting night, where the light of dreams does not glitter
Barely have I drawn a whiff from the rose of forgetfulness
And I turn again to you, O eye of my gilded sun*

*Under the radiant daylight of the moon will I incessant count
The excited coral-like pulse of love's ardent dream.
Ah, just a little light, a smile, which could give me life,
And could dispel the desertion weighing on my shoulders.*

*Come. My poor orphaned dreams already shiver,
I am now tired of passing over lonely paths.
Rain seeps into my soul, I feel death's quiver,
My hand has remained unfilled in the mournful void.*

*The second verse of the original poem has been omitted.

[2] No. 2. Night Song (Western Armenian)

Գիշերն անոյ շ է, գիշերն հեշտագի՛ ն,
Հաքիշով օծու ն ու բալ ասանով.
Լուսեղէն ճաքբէն ես կ'անցնիմ գինով՝
Գիշերն անոյ շ է, գիշերն հեշտագի՛ ն...

Համբոյ ըներ կու գան հովէն ու ծովէն,
Համբոյ ը նոյ սէն՝ որ չ որս դիս կը ծաղկի,
Այս գիշեր տուն է, հոգւոյս Կիրակի,
Համբոյ ըներ կու գան հովէն ու ծովէն:

Բայց լոյսն իմ հոգւոյս քիչ-քիչ կը մաքի՛ ,
Շրթուսքս եւ ծարաւ միակ համբոյ ընեն...
Յնծագին գիշերն է լոյսն ու լուսին՝
Բայց լոյսն իմ հոգւոյս քիչ-քիչ կը մաքի...

Misak Metsarents

Kishern anush e, kishern heshdakin,
Hashishov odzun u palasanov.
Luseghen jampen yes gantsnim kinov,
Kishern anush e, kishern heshdakin.

Hampuymer gu kan hoven u dzoven,
Hampuyr luysen, vor chors tis ge dzaghgi,
Ays kisher don e, hokvuys Giragi,
Hampuymer gu kan hoven u dzoven,

Payts luysn im hokvuys qichqich ge mashi,
Shertunqs en dzarav miyag hampuyrin...
Tsændzakin kishern e luys u lusin,
Payts luysn im hokvuys qichqich ge mashi...

*The night is sweet, the night is sensuous,
Perfumed with hashish and balm.
Inebriated, I pass through glowing paths,
The night is sweet, the night is sensuous.*

*Kisses travel from the wind and the sea,
A kiss from light blossoms all around me.
Tonight is a feast, a Sunday for my soul,
Kisses travel from the wind and the sea.*

*But my soul's light is fading slowly,
My lips are thirsty for that single kiss.
The festive night is bright and moonlit,
But my soul's light is fading slowly.*

[3] No. 3. Night*

Գիշերը

Ողջ գիշեր բարդիները
Խըշագին չափարի մօտ
Ողջ գիշեր ականջում էր
Իմ սիրտը այդ ծայ ներին.
Ինձ կանչում էր ողջ գիշեր
Հնօրեայ, հին մի կարօտ
Կարկաչ ու մեր մի անուն
Դաշտերից ու լայ ներից:

Նծղաներ էին ցնծում,
Բամբիճներ արծաթածայ ն,

Gishere (Eastern Armenian)

Voghj gishere bardinere
Kheshshatsin chap'ari mot,
Voghj gishere akanjum er
Im sirtə ayd dzaynerin,
Indz kanchum er voghj gisher
Hənorya, hin mi karot,
Karkachum er mi anun
Dashterits u laynerits.

Tzəntzghaner eyin tsəntzum,
Bambifner artzat'adzayn,

Ողջ գիշեր հովը պարեց
 Վիւս նքանն, այնքանն թեթեւ .
 Ողջ գիշեր բռնել էի
 Հնօրեայ, հին մի կանան,
 Ու շուրջս մեռած օրեր,
 Ու մեռած ծաղկեթերթեր...

Voghj gisher hovə parets
 Akh, aynqan, aynqan t'et'ev;
 Voghj gisher bəṛnel eyi
 Hənorya, hin mi katzan,
 U shourjəs meṛatz orer,
 U meratz tzaghket'ert'er...

Ձեր երգը իմն է նորից,
 Ու հիմա երբ գիշեր է,
 Ու ոչ ում է կարօտս ինձ
 Ջրերի նման գարնան.
 Ու այնպես դեռ հեռու է
 Ինձ թուում իմ աչքուսը,
 Եւ օրերըս թեւում են
 Թեթեւ դեռ ու դեռ վառման:

*The last verse of the original poem has been omitted.
 Dzer yergə imn e norits,
 U hima, yerb gisher e,
 Uřchum e karotəs khent'
 Jərerı nəman garmən;
 U aynpes deř heřu e
 Indz t'əvum im ashunə,
 Yev orerəs t'evum en
 T'et'ev deř u deř vařman.

Gurgen Mahari – 1926

*Throughout the night the poplar trees
 Rustled by the hedges,
 Throughout the night, my heart lent an ear
 To those sounds;
 The entire night I was summoned by
 A bygone, ancient longing,
 A name was babbling
 From the fields and meadows.*

*Cymbals were jingling,
 And bambirs, of silver-sound,
 The wind danced the whole night through
 Ah, ever so lightly;
 The whole night through I followed along
 A bygone, ancient path,
 And all around me were days deceased
 And flower petals, dead.*

*Your song is mine once again
 And now that night is up,
 My wild yearning swells
 Like springtime waters,
 And it seems to me that
 My Autumn is distant still
 And my days to me appear
 Still weightless and aflame.*

[4] No. 4. Hymn (I will come)

Ես կը գամ

Yes kə gam (Eastern Armenian)

Ես կը գամ, երբ դու մեռնակ կը մնաս
 Տրտու մի իր-իկու-այստու եր-նե-րի տակ,
 Երբ դու կը թաղես տենչ երդ խորտակ.
 Եւ վհառութեամբ երբ կը հեռանաս...

Yes kə gam, yerb du me-nak kə mənəs
 Tərtum irikva əstverneri tak,
 Yerb du kə t'aghəs tencherəd khortak,
 Yev vəhatut'yamb yerb kə heřanas...

Ես կը գամ, որպէս մոռացուած մի երգ,
Հիւսուած աղօթքից, սի-րուց ու ծաղկից.
Քո մեռած սրտում կը լինի թափած,
Ես կը կանչեմ քեզ դէպի այլ եզերք:

Ես կը գամ, երբ դու կը լինես սրտում,
Երբ երազներդ յաւտկը մեռնեն,
Ձեռքդ կը բռնեմ, ցաւըդ կ'ըմբռնեմ,
Կը վառեմ ուրիշ լոյսեր քո հոգում...

Vahan Terian – 1908

Yes kə gam, vorpes mořatsvatz mi yerg,
Hyusvatz aghot'qits, siruts u tzaghkits;
Qo meřatz sərtum kə lini t'akhitz,
Yes kə kanchem qez depi ayl yezerq.

Yes kə gam, yerb du kə lines tərtum,
Yerb yeraznerəd havet kə meřnen,
Dzeřqəd kə bəřnem, tsavəd kəmbəřnem,
Kə vařem urish luyser qo hogum...

*I will come when you are left alone,
Melancholy beneath the shadows of the night;
When you bury your shattered desires,
And when you depart in despair.*

*I will come as some forgotten tune,
Woven with prayers, with love, and flowers;
Should there be grief in your lifeless heart,
I will call you towards other shores.*

*I will come when you are melancholy,
When your dreams forever die,
I will hold your hand, I will grasp your grief,
I will kindle new lights in your soul!*

Invocation, Op. 54 (2006)

(Texts and English translations)

[5] No. 1. Weary with toil

Weary with toil, I haste me to my bed,
The dear repose for limbs with travel tir'd;
But then begins a journey in my head,
To work my mind, when body's work's expir'd:
For then my thoughts (from far where I abide)
Intend a zealous pilgrimage to thee,
And keep my drooping eyelids open wide,
Looking on darkness which the blind do see:
Save that my soul's imaginary sight
Presents thy shadow to my sightless view,
Which, like a jewel hung in ghastly night,
Makes black night beauteous, and her old face new.
Lo, thus, by day my limbs, by night my mind
For thee, and for myself, no quiet find.

William Shakespeare

[6] No. 2. Cuántas veces, amor (Sonetas de Amor XXII)

Cuántas veces, amor, te amé sin verte y tal vez sin recuerdo,
sin reconocer tu mirada, sin mirarte, centaura,
en regiones contrarias, en un mediodía quemante:
eras sólo el aroma de los cereales que amo.

Tal vez te vi, te supuse al pasar levantando una copa
en Angol, a la luz de la luna de Junio,
o eras tú la cintura de aquella guitarra
que toqué en las tinieblas y sonó como el mar desmedido.
Te amé sin que yo lo supiera, y busqué tu memoria.
En las casas vacías entré con linterna a robar tu retrato.
Pero yo ya sabía cómo era. De pronto

mientras ibas conmigo te toqué y se detuvo mi vida:
frente a mis ojos estabas, reinándome, y reinas.
Como hoguera en los bosques el fuego es tu reino.

Pablo Neruda

Love, how often

*Love, how often I loved you without seeing –
without remembering you –
not recognizing your glance, not knowing you, a gentian
in the wrong place, scorching in the hot noon,
but I loved only the smell of the wheat.*

*Or maybe I saw you, imagined you lifting a wineglass
in Angol, by the light of the summer's moon;
or were you the waist of that guitar I strummed
in the shadows, the one that rang like an impetuous sea?*

*I loved you without knowing I did; I searched to remember you.
I broke into houses to steal your likeness,
though I already knew what you were like. And, suddenly,*

*when you were there with me I touched you, and my life
stopped: you stood before me, you took dominion like a queen:
like a wildfire in the forest, and the flame is your dominion.*

Translation by Ian Krouse

[7] No. 3. Mata Aru Yoru Ni

またある夜に

私らは たたずむで あらう 霧のなかに
霧は山の沖にながれ 月のおもを
投矢のやうにかすめ 私らをつつむであらう
灰のとぼりのやうに
私らは別れるであらう 知ることもなしに
知られることもなく あの出会った
雲のやうに 私らは忘れるであらう
水脈のやうに
その道は銀の道 私らは行くであらう
ひとりはなれ....(ひとりはひとりを
タぐれになぜ待つことをおぼえたか)
私らは二たび逢はぬであらう 昔おもふ
月のかがみはあのよるをうつしてゐると
私らはただそれをにつくりかへすであらう

Watashi-ra wa tatazumude arau kiri no naka ni
Kiri wa yama no oki ni nagare tsuki no omo o
Nageya no youni kasume watashira o tsutsumu de arou
Hai no tobori no youni
Watashira wa wakererude de arou shirukotomo na shi ni
Shirareru kotomo naku anno deatta
Kumo no youni watashira wa wasurerude arou
Sui myaku no youni
So no michi wa gin no michi watashira wa yukude arou
Hitori hanare...(hitori wa hitori o
Yuugure ni naze matsukoto o oboetaka)
Watashira wa futatabi a wanude arou mukashi omou
Tsuki no kagami wa anoyoru o utsushite iruto
Watashira wa tada sore o kurika e sude arou

Michizō Tachihara

For a Certain Night

*We will pause in the mist.
The mist will flow far from the mountain, brush the moon
Like a cast arrow, and will wrap us
like a cloth of ash.
We will part. Without knowing –
Without being known, like the cloud
we came across, we will forget.
Like a waterway
The road will be silver. We will go off
Alone, separately... (How is it
one has learned to wait for another in the evening?)
We will not meet again. The moon,
Reminding us of the past, reflects the night,
We will simply keep saying.*

Translation by Hiraoki Sato

[8] No. 4. Cho-hon

초혼 김소월

Cho-hon

산산히 부서진 이름이여!
허공중에 헤어진 이름이여!
불러도 주인없는 이름이여!
부르다가 내가 죽을 이름이여!
심중에 남아있는 말한마디는
끝 끝 내 마저하지 못하였구나.
사랑하던 그 사람이여!
사랑하던 그 사람이여!
붉은 해는 서산 마루에 걸렸었다.
사슴의 무리도 슬피 운다.

Sansanhi buseojin ireumiyeo!
Heogongjunge heojin ireumiyeo!
Bulreodo juineobneun ireumiyeo!
Bureudaga naega jugeot ireumiyeo!
Simjunge namainneun malhanmadineun
Kkeutkkeutnae majeohaji mothayeotguna
Saranghadeon geu saramiyeo!
Saranghadeon geu saramiyeo!
Bulgeun haeneun seosan marue geollieotda
Saseumui murido seulpiunda

떨어져 나가 앉은 산 위에서
 나는 그대의 이름을 부르노라.
 설움에 겹도록 부르노라.
 설움에 겹도록 부르노라.
 부르는 소리가 비껴가지만
 하늘과 땅 사이가 너무 넓구나.
 선채로 이 자리에 돌이 되어도
 부르다가 내가 죽을 이름이여!
 사랑하던 그 사람이여!
 사랑하던 그 사람이여!

Kim Sowol

Tteoleojyeo naga anjeun sanwieseo
 Naneun geudae eui ireumeul bureunora
 Seolume gyeop dorok bureunora
 Seolume gyeop dorok bureunora
 Bureuneun soriga bikkyeokajiman
 Haneulgwa ttang saiga neoma neolpguna
 Seonchaero ijarie doridoeedo
 Bureudaga naega jugeul ireumiyeo!
 Saranghadeon geu saramiyeo!
 Saranghadeon geu saramiyeo!

Invocation

*Oh name shattered in pieces!
 Oh name that is vanished into thin air!
 Oh name without a response!
 Oh name that I will call out in dying!*

*One word left deep in my heart
 I could not utter.
 Oh my beloved!
 Oh my beloved!*

*The bright red sun sets over the top
 of the western mountains,
 even the deer cry out in sorrow.
 I call to you standing on
 a lone crest of a mountain.*

*Unable to bear my sorrow, I call weeping.
 Unable to bear my sorrow, I call weeping.
 The space between heaven and earth is too hollow
 for my voice to reach you.*

*I'll call your name in dying
 even if I am turned to stone right here.
 Oh my beloved!
 Oh my beloved!*

Translation by Maryanne Kim